

Til: Energidepartementet

Fra: Sjømat Norge

Dato: 29.09.2026

Høringssvar - forslag til endringer i forskrift om kost-nytteanalyse av overskuddsvarme

Sjømat Norge viser til Energidepartementets høringsnotat av 3. juli 2026 med forslag til endringer i forskrift 25. september 2024 nr. 2263 om kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme, og takker for muligheten til å gi innspill.

Vi viser videre til vårt høringssvar av 24. november 2025 til forslaget om endringer i energiloven om utnyttelse av overskuddsvarme. Der redegjorde vi for at landbaserte oppdrettsanlegg med resirkulerende akvakultursystemer (RAS) allerede har etablert systemer for gjenvinning og intern bruk av overskuddsvarme, herunder varmevekslere mellom avløpsvann og inntaksvann, varmepumper som utnytter prosessvarme og styringssystemer som optimaliserer energibruken gjennom året. Vi anbefalte på denne bakgrunn at kravet om kost-nytteanalyse ikke skulle gjelde for anlegg som har tiltak for varmegjenvinning og intern utnyttelse av overskuddsvarme.

Sjømat Norge støtter forskriftens formål om økt energieffektivitet og bedre utnyttelse av overskuddsvarme. Våre merknader nedenfor knytter seg til de punktene i høringsnotatet som har størst betydning for landbasert oppdrett.

Støtte til nytt unntak fra analyseplikten

Departementet foreslår at anlegg omfattet av energiloven § 7-2 unntas fra analyseplikten dersom det foreligger konkrete og dokumenterbare planer om å utnytte en vesentlig del av overskuddsvarmen, eller å dekke en vesentlig del av eget varmebehov med varme fra nærliggende anlegg, og at unntaket meldes til NVE senest før bygging eller omfattende oppgradering settes i gang.

Sjømat Norge støtter forslaget. Bestemmelsen ivaretar intensjonen bak lovendringen uten å pålegge anlegg som allerede utnytter overskuddsvarmen, en unødvendig administrativ og økonomisk byrde med analyseplikt. Vi støtter også at det legges opp til en meldeplikt fremfor en søknadsplikt, da dette er en enklere ordning for både tiltakshaver og NVE.

Behov for klargjøring av unntaksvilkårene

Departementet forutsetter at NVE klargjør vilkårene for unntak fra analyseplikten i oppdatert veileder. Sjømat Norge ber om at det i veilederen, eventuelt i merknadene til forskriften, tydeliggjøres at gjenvinning og intern bruk av overskuddsvarme i eget anlegg oppfyller vilkåret om å utnytte en vesentlig del av overskuddsvarmen. I veileder bør det også spesifiseres hva som ligger i vesentlig del av overskuddsvarmen.

For RAS-anlegg er varmegjenvinning en integrert del av driftskonseptet. Kjøling og temperaturkontroll kan utgjøre 40–60 prosent av energibruken i enkelte anlegg, og alle RAS-anlegg er utstyrt med varmevekslere og varmepumper som sørger for at energien gjenbrukes i anlegget. Vi ber om at vurderingen av hva som utgjør en «vesentlig del» praktiseres funksjonsbasert for anlegg der gjenvinning inngår i selve driftskonseptet, og at dokumentasjonskravene knyttet til meldingen til NVE holdes enkle, slik at meldeplikten ikke i praksis får karakter av en søknadsplikt.

Måleenheten for terskelverdiene

Vi støtter forslaget om å benytte «gjennomsnittlig årlig samlet energitilførsel», definert som samlet tilførsel av energi fra alle energibærere ved planlagt drift gjennom et år, delt på årets 8 760 timer. Landbaserte oppdrettsanlegg har betydelig sesongvariasjon i energibehovet, blant annet som følge av variasjon i omgivelsestemperatur og biologisk aktivitet. Et gjennomsnitt over året jevner ut slike variasjoner og gir et riktigere bilde av anleggets reelle energibruk enn installert eller maksimal effekt.

Sanksjonering av meldeplikten

Sjømat Norge mener sanksjonsadgangen bør praktiseres med forholdsmessighet. Meldeplikten er ment som en forenkling, og en manglende melding fra en tiltakshaver som materielt sett oppfyller unntaksvilkårene, bør ikke sanksjoneres på linje med brudd på selve analyseplikten. Vi ber om at det i veilederen fremgår at reaksjon ved brudd på meldeplikten forbeholdes tilfeller der unntaksvilkårene ikke er oppfylt, eller der meldingen bevisst er unnlatt.

Ikrafttredelse og overgangsregler

Departementet sikter mot ikrafttredelse 1. juli 2027. Landbaserte oppdrettsanlegg har lange planleggings- og tillatelsesprosesser, og flere prosjekter vil være i planleggingsfasen når forskriftsendringene trer i kraft. Sjømat Norge ber om at det fastsettes overgangsregler som klargjør hvilke regler som gjelder for prosjekter som er under planlegging ved ikrafttredelsen, for eksempel slik at prosjekter der søknad om rammetillatelse er sendt kommunen før 1. juli 2027, behandles etter gjeldende regelverk.

Avslutning

Havbruksnæringen har en sterk egeninteresse i energieffektiv drift, og landbaserte anlegg utnytter allerede overskuddsvarme som en del av driftskonseptet. Sjømat Norge mener forslaget til ny § 5, sammen med de klargjøringene vi har bedt om ovenfor, vil sikre at regelverket retter innsatsen mot anleggene der miljøeffekten er størst, uten unødvendig byråkrati for anlegg som allerede oppfyller intensjonen bak reglene.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Kontaktperson:

Ole Fretheim

Fagsjef havbruksteknologi